

RODOLJUB.

Izhaja vsako soboto ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Pozor — volilci!

Letošnje državnozbornske volitve se bodo vršile iz splošnega volilnega razreda dne 12. decembra, v kmetijskih občinah pa dne 18. decembra.

Volilo se bo neposredno in tajno. To se pravi, volilci ne bodo več izbirali volilnih mož, ampak bodo kar volili poslanca, in sicer se zapiše ime kandidata za poslanstvo na glasovnico. Večjavne so samo glasovnice, ki jih je izdala politična oblast.

Glasovnica se bo oddala zložena tako, da nihče na svetu ne bo vedel, kako je kdo glasoval.

Če je kdo glasovnico izgubil, ali če mu jo je duhovnik popisal, naj gre na okrajno glavarstvo po drugo.

Ob enem z glasovnico dobi vsak volilec tudi izkaznico. To je treba skrbno čuvati. Kdor nima izkaznice, izgubi volilno pravico. Duhovniki bodo skušali volilcem vzeti te izkaznice, da pošljejo kake take svoje somišljenike volit, ki nimajo volilne pravice. Zatorej pozor na izkaznice. Ne dajte izkaznice iz rok.

Volilo se bo v vsaki občini, ki ima 500 prebivalcev, posebej. Tiste občine, ki nimajo 500 prebivalcev, bodo volile z drugimi občinami vred.

Kmetje kot kandidati.

V švicarskih hribih se je ohranil še dober svoboden kmet. V teh hribih ni bilo nikdar ne grajskega ne samostanskega gospodarstva. Na te kmetije se je oziral odličen francoski gospodarski pisatelj, ko je pisal to-le: »Povsod, kjer je v teh švicarskih hribih najti še nezadolženo kmetsko posestvo, je blagostanje doma, je gotovost v življenju, je zupanje v bodočnost in je neodvisnost, ki zagotavlja srečo in vse človeške čednosti. Kmet stori s svojimi otroci vse delo na svojem zemljišču, on nima komu nad njim kake najemnine in ne mezde komu pod njim plačevati. Kmet uravnava svoje proizvajanje po svojih potrebah. On rabi iz svojega žita narejeno moko, pije svoj sadni mošt, on se oblači z lanom, pridelanim na svojem zemljišču in z volno lastnih ovac. Ta kmet se malo briga za tržne cene, ker ima malo prodati in kupovati in nobena trgovinska kriza ga ne ugonobi. Malo ga stane delo, da kaj zboljša svoje zemljišče, kar pa pride poznim njegovim rodovom v prid. Zboljša lahko zarode rastlinstva in živali. Njegova kmetija je prava hranilnica, ki je vedno pri-

pravljena, da sprejme njegove pridobitve. Tak kmet najživejše občuti srečo, ki je združena z njegovo kmetijo«.

Slovenci imamo danes malo takih kmetij. Nekaj večjih se je tu in tam vzdignilo na to visočino ali malo jih je. Leta 1848. so postale naše kmetije proste tlake in desetine, ali prišle so zadolžene v last kmetov. Na Francoskem je velika revolucija pred 100 leti kmetijo oprostila. Liberalci so priborili kmetom njihove kmetije brez odvezninskih plačil; pri nas v Avstriji so pa duhovniki in grajščaki naložili kmetom odveznine. Duhovniki in veliki grajščaki so dali kmetom najslabša zemljišča in malo hoste. Golorok je stopil naš kmet na delo na prosti lastnini. Še danes biva v precejšnjem številu v bajtah iz časov tlake in desetine. Najboljši med kmeti bi bil postal naš slovenski kmet, ko bi bil v časih osvobojenja leta 1848 imel količkaj prijateljske pomoči in podpore, pri tedaj merodajnih stanovih. Meščan njegov je bil sam tak revež, da se ni mogel ganiti. A merodajen je bil duhovnik, ta pa je držal z grajsko gospodo. Ta duhovnik se je sam pulil za najboljše kose zemlje, in stregel je vladi in onim, ki so si hoteli rešiti najlepši svet in si dali plačati dobro, le predobro one slabe kose, ki so jih kmetu, nekdanjemu tlakarju, v prosto last morali dati, ker jih je le ta zastrašil, hoteč z grda priti iz tlakarskega dela.

Malo, malo dobrih kmetij je danes pri nas, malo zgoraj popisane sreče najdemo danes na slovenski kmetiji. Ali je to sreča, da zapušča najboljši človek kmetije svojo zemljo, da se odtrga od družine, od ljubega domačega ognjišča ter hodi svoj mozek prodajati tje v daljno Ameriko? Zaslužiti mora toliko, da si reši zadolženo kmetijo, ono majhno kmetijo, ki mu jo je zadolžila duhovniška in plemenitaška lakomnost.

Siti so postali slovenski kmetje tega potovanja v tuje premogokope; do grla so siti tega zapravljanja svojih najboljših telesnih moči. Kaj pomaga ta dolar, če se zemljišče v času gospodarjeve odsotnosti ni gnojilo, ni obdelovalo, kakor bi se moralo. Ko je naš kmet z doma šel na lov po dolarju, je pustil ženo z otroci doma. Ta žena je prodala živino, ta žena je le malo pobrskala po njivah. Ni jih gnojila, ni jih orala, kakor zna in more le močna moška roka. Nekaj let odsotnosti je preteklo, in kmetija je bila oslabljena. Z živino je šla plodovitost zemlje k zlodju. Ali hočemo še to plodovitost napraviti? Dolar ni nič zalegel. Bajta in gospodarska poslopja razpadajo. Ženice hodijo po božjih potih,

otroci so brez varstva. In tudi več otrok najde včasih pri hiši naš kmet, ko se vrne iz Amerike. Gosposke obraze kažejo ti otroci; ženice so jih na božji poti našle. Hudič naj v tacih razmerah kmetuje.

Volitve so razpisane in mej našimi kmeti se nekaj kaže, kakor bi hoteli duška dati svoji veliki nezadovoljnosti. Ne boste nas več duhovniki komandirali, kakor čedo ovac, ne boste nas več z vašimi Povšeti, Pfeiferji, Vencajzi in Žitniki za norca imeli, glasi se iz ljudstva! — »Sosed-kmet, ti pojdeš na Dunaj, nas kmete zastopati!« Tako govori naš kmet. To ni umetno napravljeno gibanje na kmetiji. Pfeifer, ki ni ne kmet in tudi ne meščan, ki bi se ukvarjal s kmetijo, kaj ta razume o našem življenju? Vencajz, ta penzionirani sodnik, ki zna samo liter ceniti, Povše ta učitelj kmetijstva, katerega niso mogli rabiti ter so ga morali v najlepših letih poslati v penzijo in Žitnik, ta reva, katero še v duhovniški službi ne morejo rabiti, ki je vendar le najlozja na svetu. Kaj naj ti ljudje store za kmetā, ki niso za nobeno delo na svetu! Največji zabitež mora biti, kdor dá tem ljudem svoj glas. Božič, Lenarčič, Globočnik, to so dobri gospodarji velikih kmetij, Zupančič je dober gospodar manjše kmetije, je mož, ki kaže, kako si mora kmet s kupčijo z živino kak krajcar pridobiti. — Kako veliki so ti možje kot kandidati in sploh kot možje proti onim klerikalcem, tem revežem! — Naj bo kandidat, kar hoče, pa vsaj dober krojač, dober kovač, dober kmet, dober delavec naj bo v svoji stroki. **Pa ta penzija v najboljših letih!** — Kmet umrje v komatu, in tega Povšeta, tega Vencajza so že v najboljših letih izpregli ker sta bila za nič. In take slabe delavce naj bi volil slovenski kmet, ko je tako krvavo potreben dobrih poslancev. O Pfeiferju naš kmet sploh ne govori več; tega je ljudstvo že pred 10 leti obsodilo, da je sploh za poslanca za nič, še manj pa za poslanca kmetije. Duhoven Žitnik, mesto da bi kje na kaki fari delal, da bi zaslužil to, kar mu pride plačila iz ljudskega premoženja, pase lenobo v Ljubljani, ker ni za delo na deželi. In to je človek, ki še tega ne sme reči, da je mož-beseda!

Gospodje v farovžih, imejte vsaj nekaj ponosa v sebi! Ali vas ne bi bilo sram, ako bi ti vaši farovski kandidati zmagali proti kmetom, kakor so Božič, Zupančič, Globočnik in Lenarčič. Bogu bi se morali zahvaliti z zahvalno pesmijo, da ima Kranjska take može in da hočejo le-ti za kmeta rojaka ven na Dunaj. — Dokler nismo imeli boljših mož, dokler kmet ni imel svojih mož za poslaniški

posel, naj je že bilo, da so hodile na Dunaj take reve, kakor so Pfeifer, Povše ali Žitnik, saj pravijo, da še hudič v sili muhe žre. Ali kadar si ljudstvo izbere take može, kakor so Božič, Globočnik, Zupančič in Lenarčič, može, katerim tudi najgrša zloba ne more nič očitati in jim ne more odrekati sposobnosti, potem smete imena vaših kandidatov le tedaj imenovati, če ste že vso sramežljivost zgubili, in ako sovražite našega kmeta tako hudo, da ga zasramujete tudi pred drugim svetom.

V volilnem boju na kmetiji gre letos tudi za korist kmetov in pa tudi za čast vsega kranjskega prebivalstva. Kmet, meščan, delavec sploh vsak rojak se mora z vso močjo zoperstaviti, da bi se naša dežela zasramovala s tem, da se pošljejo popolnoma nesposobni ljudje na Dunaj, kakršne nasvetujejo klerikalci. Če bi zmagali Žitnik, Povše, Pfeifer in Vencajz, bi ves svet rekel, da smo Kranjci pravi tepci, ker pošiljamo na Dunaj take reve, ki niso za nobeno delo, in katerih noben človek nič ne obraja!

Ljudstva glas — Božji glas.

Iz Mirne peči, 12. nov.

Včeraj, na Martinov dan, so nam naši duhovni v cerkvi v treh pridigah razlagali važnost bodočih državnozbornih volitev ter nas vabili, naj pridemo možje popoldne ob 3. uri v šolo na volilni shod. Povedali so nam, da pridejo iz Ljubljane imenitni gospodje, ki bodo nas kmete učili, kako moramo voliti, in da se predstavi na tem shodu tudi kandidat V. kurije, preblagorodni gospod dr. Ivan Šusteršič, advokat v Ljubljani. Povedali so nam, da moramo mirni biti in vse mirno poslušati, drugače lahko pridemo posvetni kazenski oblasti v roke. »Če bo kak kozel mej vami zasmrdel, ne poslušajte ga«, se je glasilo s prižnice.

Prišli smo na shod. Prišlo nas je čez 200 volilcev in okolo 100 naših žená ob 3. uri popoldne v šolo. Napolnili smo veliko šolsko sobo in zunaj na mostovžu ter na stopnicah jih je stalo tudi vse polno in ravno tako pred šolo. Prišli so potem gospodje v šolo, šest duhovnikov in neki neznan nam posvetnjak, poleg teh pa znani novomeški podobar Kušlan. Hentajte, ta pa ta!

Jeden ljubljanskih »gospodov« nam je nasvetoval, naj si predsednika izvolimo in to po županu Spendalu. Prvi sunek ljudske nevolje se prikaže: »Ne rabimo predsednika. Z našim županom bomo že porajtali, ker za Vami lazi. Mi bomo tudi sami govorili«.

»Za božjo voljo«, zakliče neki neznan nam dnhovnik, »poslušajte mene, jaz sem škofijski kapelan«.

Odgovor ljutstva: »V cerkev pojte, tam jo Vaše delo. Če ste kaplan ali hudič, pri nas nimate o volitvah nič govoriti. Mi nečemo ne Pfeiferja, ne Šusteršiča, tudi nobenega duhovnika nečemo za poslanca, mi bodemo kmeta Globočnika volili, naši sosedje pa kmeta Župančiča. Živio Globočnik, živio Zupančič!«

Z tem se začuje mogočni glas posestnika v Ivani vasi, Galiča. Viharno živio-klicanje se poleže in mir nastane. Galič pravi z mogočnim glasom to-le:

»Če bi Vi duhovniki kaj vredni bili, bi Šusteršiča po ribniškem shodu od sebe pahnili, tam je našo vero v blatu mandral, ko je ošabno govoril, da sv. Duh iz njega govori«.

Duhovniki prosijo, naj gredo volilci domu, da se pomirijo. Na to odgovor: »Idite Vi ven, šolo smo mi sezidali, ne Vi. Če tri dni in noči tukaj stojimo, mi ostanemo, Vam bodo že kuharice jesti in piti prinesle. Kje je Šusteršič, ga hočemo počakati!«

Šusteršič se je šele popoldne pripeljal. Hotel je, da prej njegovi prijatelji vsa za »njih visokost« pripravijo. Šusteršič pride. Bled je kot smrt. Strahu mu je že doli na cesti površna suknja v blato padla. Ko se prikaže, zabuči velikanski vihar po šolskem poslopju: »To je tisti od Vas, farjev, plačani dohtar, ki je hotel nam kmetom našo kmetijsko družbo razdreti. Nobeden Vas ne sme govoriti, ki ga spremljate«. — »Prosimo Vas, kakor se Boga prosiš«, prosijo duhovniki. »Nič, nič, nobeden Vas ne smegovoriti, mi se ne damo več za osle imeti«, — dobijo za odgovor. Ko hoče kateri duhovnikov govoriti, nastane tak hrup, da mora utihniti. Tu zavpije domači kaplan: »Če bo treba obhajati, Vam bomo pa šmirnico prinesli«.

To je bilo hudo, to je pa tudi tak vihar v zbrani množici provzročilo, da se je le tem pametnim možem zahvaliti, da se ni kaj hudega pripetilo. Ženske, moški, vse vprek je vpilo: »Kaj, šmirnico! Dobro zapomnili si bomo to, Vam tudi za bero dali šmirnico. Fej Vas bodi, fej, stokrat fej! To so krščanski duhovniki, tako Boga v blato mečejo! Bogokletstvo! To so farji, ne pa duhovniki. Ven pojte, šola je naša, ne Vaša! zdaj Vas poznamo!«

Šli so vsi zaporedoma, in Šusteršič v spremstvu dveh močnih mož, ki sta blede in tresoče se to revše tolažila, da za danes naj le mirno stran gre, da ga bosta že ona čuvala.

»Ženske, šolo jutri hitro osnažite!«

»Bomo, bomo«, in »Živio kmetijski stan«, »Živio naši možje«, so klicale ženske.

Dobre 1½ ure je trajal ta shod generala naših duhovnikov. Pred farovžem je zavpil neki duhovnik: Pošljite vašega komandanta v Trst, da tam zakoljejo tega prešiča. — Krščanski duhovniki na Slovenskem!

Gospodje so šli v župnišče, mi pa domu veselega srca in jednega duha ter radostno martinovali z našimi družicami. General Šusteršič jo je na večer, ko je bilo vse mirno po vasi, popihal proti Novemu mestu. Kakor smo danes izvedeli, prišel je v Novem mestu v neko gostilno bled, prestrašen in tožil je gostilničarju, da kaj tako strahovitega še ni videl in skusil. »Shod so mi razgnali«, je tožil, »pa koliko jih je bilo in nobenega prijatelja mej kmeti. Orožniki so hodili okolo šole in po cesti, pa niso imeli nič dela«.

Ljudstva glas — Božji glas! Milostni gospod škof Anton Bonaventura, ali ga slišite? Čast pa komur čast gre. Naš župnik je bil prav miren. Ne vemo, če je bil skrivnostno sladko ginjen, ali pa mu je v možganih zažarilo, da njegovi sobratje neko grozno igro igrajo, in da se jim njih poskus, vzdigniti kmeta zoper kmeta, slabo obnese!

Politični pregled.

Notranji položaj stoji v znamenju bosanskih železnic. V tej zadevi se je vlada na veliko škodo cele naše državne polovice udala Madjarom, vsled česar pride v drž. zboru do velikih bojov.

Volilno gibanje se je v vseh deželah močno razvilo. Boj je povsod jako hud in silovit, samo v Dalmaciji bodo volitve mirne, ker so se Slovani med seboj sporazumeli.

Deželni zbori se snidejo v drugi polovici decembra, jedni pred Božičem, drugi po Božiču.

Amerika. V Združenih državah je bil po dolgem volilnem boju zopet izvoljen dosedanji predsednik Mac Kinley.

Afrika. Vojna mej Angleži in Buri v južni Afriki se še vedno nadaljuje, in so Buri dosegli več lepih uspehov.

Azija. Mej Kitajsko vlado in mej zastopniki velesil so se začela mirovna pogajanja. Nemce velja ta »špas« 152 milijonov, koristi pa nimajo od te vojne prav nobene.

Domače in razne novice.

Volilno gibanje na Kranjskem postaja čedalje živahnejše. Kmetstvo se krepko giblje, a treba je vstrajnosti, treba je napeti vse sile, da se kaj doseže, zakaj klerikalci so zvití kakor kozji rog in bodo vse storili, da premagajo kmeta in spravijo v državni zbor svoje kandidate, ki so največji škodljivci kmeta. Zadnjič je bilo več shodov. Klerikalci se ne upajo prav na dan, le skrivaj delajo, ter se ogibljejo javnega nastopa. Ni čuda, da se volilcev boje. V Mirni peči so jih tako lepo napodili, da še nikoli kaj tacega, v Kamniku so se osmešili, v Kranju pa še bolj. Tu so se kmetijski možje, župani svetovalci in drugi veljaki zbrali, da proti klerikalnemu kandidatu Pogačniku postavijo svojega neodvisnega kandidata. Že to je veselo znamenje, saj je bila Gorenjska do zadnjega časa luči popolnoma nepristopna. Možje se niso zjediniili. Jedni so zahtevali, naj se kandidira ravnatelj kmetijske družbe Pirc, drugi pa, posestnik Koželj. Pač pa so iz grda spodili duhovnike, ki so z dekanom Koblarjem načelo prišli na shod zgago delat.

„**Gospodarska zveza**“ je društvo, ki je od vlade dobila že več tisoč gl. podpore in uživa sploh razne dobrote. »Slovenski Narod« je minolo soboto v daljšem članku dokazal, da je »Gospodarska zveza« lansko leto goljufala s tem, da je manjvredno žlindro prodajala kot polnovredno. To razkritje je obudilo velikansko začudenje v celi deželi pa tudi na Dunaju. Vse je mislilo, da bo dr. Šusteršič tožil, a glej spaka, dr. Šusteršič, načelnik »Gosp. zveze« je izjavil v »Slovincu«, da ne bo tožil. S tem se je mož sam obsodil. In tacega človeka naj volijo pošteni ljudje za poslanca?

Volitve na Štajerskem. Narodni volilni odbor v Celju je razglasil v četrtek oklic, v katerem razvija program Štajerskih Slovencev in priporoča v izvolitve kandidate: Berkša, Ploja, Robiča, Dečkota in Mlakarja, prepušča pa volilcem, da se sami odločijo glede kandidatov za celjsko peto kurijo.

Volitve na Primorskem. Hrvatje in Slovenci v Istri in v Trstu se prav pridno gibljejo in se marljivo pripravljajo na volitve. Na Goriškem stoji za napredno stranko prav dobro. Zadnje dni so naprednjaki pri volitvi volnih mož zmagali v Solkanu in v Rifenbergu. Ti dve občini so bili doslej vedno klerikalni. Vsled te zmagé se sodi, da je izvolitev dr. Tume zagotovljena. Kranjci posnemajte zavedne Goričane, ne pustite se osramotiti.

Možje in hinavci. Po znamenitem shodu v Mirni peči, o katerem poročamo na drugem mestu, so bili duhovniki v celi okolici silno razkačeni. Ni čuda! Tudi v Kandiji je neki kaplan pihal kakor puran in svojim podrepnikom pripovedoval, kaj se je zgodilo v Mirni peči. Kako se je ta kaplan začudil, ko je neki njegovih kmetov vzdihnil: Ti kmetje v Mirni peči so možje in ne hinavci. Kaplan je nejevoljno vprašal »Kaj ste pa vi?« in dotični mož mu je s povešeno glavo rekel: Gospod, ne zamerite, mi smo pa hinavci, Bog nam greh odpusti!

Zmaga v Mirni peči je po celem Dolenjskem obudila največje veselje. V Novem mestu je vladala velika radost, ko se je stvar izvedla. Meščani so na semenj došle može in žene iz Mirne peči obstopili in radovedno izpraševali, kako je bilo. Veselo so jim stiskali roke in še pozno v noč so jim napivali, kličejo: Bog živi vrle mirnopske može in njih družice, Bog živi te hrabre stražarje kmetijske neodvisnosti in možatosti.

Kako klerikalci agitirajo. Iz krškega okraja se nam piše: Viljemu Pfeiferju gre pa že zelo trda. V torek, 6. t. m. se je kar sama gospa Pfeiferjeva peljala v Radelco in na Bučko za svojega Viljema agitirat. Posebno se je obrnila do necega Mat. Jakliča, posestnika na Jurčku pri Bučki. Milo mu je tožila, da volilci več ne marajo njenega Viljema za poslanca, ko je vendar »toliko dobrega storil« za svoje volilce. Govori se, da je gospa s solznimi očmi prosila Jakliča, naj ji pomaga, prosjačiti glasove za njenega Viljema. Gospa — ne bo nič! Jaklič Vam ne more pri tej reči nič pomagati, akoravno on ženskam v vsem prav rad ustreže. V četrtek 8. t. m. je Pfeifer v Lenicah pri Raki vino točil in prodal. Pri ti priliki je pustil na Raki vino po hišah deliti samo zato, da bi ga še volili. Posebno veliko ga je poslal tamošnjemu občinskemu tajniku, najstrašnejšemu svojemu agitatorju. Ta je bil tisti popoldan kar skrivnostno sladko ginjen od Pfeiferjeve dobrote. Res slabo se Pfeiferju godi. Najbolje bi storil, če bi zlezal v postelj in pustil nas kmete, da si izberemo poslanca, ki bo še kaj družega, kakor da samo predstavlja našo revščino.

Novo tihotapstvo v Vencajzovi oštariji. Torek teden prišla sta proti večeru užitninski revident in dacar v slavnoznano Vencajzovo vinogradniško društvo ter pregledala kleti. V oštarijski kleti sta dobila več dachu podvrženih sodov odprtih, in so bili vrhni zamaški stran odtrgani. Seveda teče sedaj tudi o tej zadevi preiskava, in se bo izrekla primerna sodba. Poseči bo v žep in plačati globo. Ponavljajoča se tihotapstva v tej oštariji svedočijo, da je izvolitev Ivan P. Vencajza za državnega poslanca nujno potrebna, ker Vencajz je pravi mož, ki bo dosegel, da se odpravi sedanji, toli nadležni užitninski zakon, in

bo postalo tihotapstvo »prosta obrt«. Možje-volilci, glasujte vsi za Vencajza; ta najbolj zasluži, da postane poslanec.

Obsodba potrjena. Kaplan dr. Muring na Igu je bil radi častikraje in radi žalitve obsojen na 100 kron globe. Ker se je pritožil, se je obravnava ponovila in je bila obsodba v 1. inštanci potrjena. Kakor znano, je Muring pred krstom zavrnil župana Jamnika, češ, da kot liberalc ne more biti krstni boter.

Shod na Uncu. V nedeljo teden je Nace Žitnik imel na Uncu shod. Mož, ki je svojo častno besedo obesil v dimnik, tja, ker še visi častna beseda necega družega katoliškega prvaka, je ta shod seveda skrivaj priredil. Kdo bi tudi mogel misliti, da se bo Nace Žitnik upal javno nastopiti! In tudi sicer je bil Nace Žitnik prav previden. To ve dobro, da nima nič ugleda in nič veljave, in tudi to ve dobro, da s kakim govorom ne prepriča tudi najrevnejšega kmetiča. Za to je poskusil na drug način, pridobiti si zupanje. Na shodu na Uncu so snedli celega pujska in spili 72 litrov vina, a nobenemu zborovalcu ni bilo nič plačati treba, vsi volilci so jedli in pili zastonj. Med tem, ko so jedli in pili, so razni gospodje govorili, in več ko so možje spili, bolj so bili navdušeni za kandidata Žitnika. Naposled je prišel tudi tisti znani »ljudski prijatelj« v duhovski obleki, ki zna tako spretno sukati »bokser« po tujih glavah. Imel ga je precej pod kapo, in vsled tega govoril z veliko ognjevitostjo. Spustil je pravo kapucinado nad kmete, popisal z veliko zgovernostjo silno nevarnost, ki preti kmetovalcem od kmetovalca Bošiča ter naposled z gromovitim glasom zaklical zbranim volilcem: »Možje vera je v nevarnosti. Zato pa skup držite, možje katoliški, skup držite kakor hrvaški prešiči«. In navdušeni volilci so dvignili polne čaše in storili sveto obljubo, da bodo vsi glasovali za Naceta Žitnika, in da bodo v resnici »skup držali, kakor hrvaški prešiči!«

Novi kandidatje na Štajerskem. »Tagespost« javlja, da kandidirajo na Spodnjem Štajerskem: Franz Wratschko, načelnik gorenje-radgonskega okrajnega zastopa proti dvornemu svetniku dr. Ploju, Ludovik Kersnik iz Slovenske Bistrice proti prof. Robiču v mariborski okolici in Ivan Wissenjak, župan na Slomu pri Možgancih, v celjski peti kuriji.

Narodno-napredni občinski odbor v Lescah je pri seji dne 4. novembra podelil častno občanstvo častljivemu gosp. Frideriku Hudoverniku, župniku, zlatomašniku, škof. svetovalcu itd. v hvaležno priznanje marnega delovanja in mnogih zaslug, ki si jih je v dolgi dobi 35 let pridobil za občino in z nadejo, da bo še nadalje jednako nepristransko deloval. Gospodu župniku se je izročila lično izvršena diploma. Imenovanje gospoda župnika častnim občanom svedoči novič, da tudi slovenski naprednjaki spoštujejo duhovnike, seveda tiste, ki so tega vredni.

Podaljšanje dolenjskih železnic. Poroča se, da je neka velika ogrska firma (Ranz & Comp.) prosila za koncesijo za zgradbo električne železnice iz Novega mesta v Metliko in v Črnomelj.

Nesramnost. Minoli četrtek se je vozil v kupeju II. razreda kamniškega vlaka neki kranjski župnik z neko ženo, ki pa seveda ni njegova. Ko je stopil

konduktar v kupej, je zalotil ta parček v takem položaju, da mu je šinila kri v glavo ter je bežal iz — sramežljivosti. Videli so pa ta škandalozni prizor tudi drugi, tako neki dostojanstvenik in tudi neka dama. Ime tega župnika smo iz usmiljenja zamolčali.

Prvi občni zbor društva v pospeševanje obdelavanja ljubljanskega barja se je vršil 8. t. m. ob 11. uri dopoludne v mali dvorani »Mestnega doma«, udeležilo se je 40 oseb, in večinoma gospodarjev z barja. Ker se načelnik provizičnega odbora, ljubljanski župan gosp. Ivan Hribar radi boleznih ni mogel udeležiti zborovanja, otvoril je dr. E. Kramer, ravnatelj kmetijsko-kemičnega preskuševališča zborovanje, pozdravil navzoče, omenil, da je slavno c. kr. deželno predsedništvo potrdilo društvena pravila ter v kratkem označil namen društva. Kot zapisnikar je prisostvoval gospod nadučitelj F. Črnagoj. Potem so se vršile volitve predsednika in odbornikov. Predsednikom je bil izvoljen soglasno mestni župan Ivan Hribar. Za odbornike pa: dr. Jos. Kosler, veleposestnik v Ljubljani, dr. E. Kramer, ravnatelj v Ljubljani, Gabriel Jelovšek, župan in posestnik na Vrhniki, Josip Kušar, posestnik in župan na Brezovici, Vinko Ogorelec, posestnik na Škofelci in Jakob Erjavec, posestnik na Studencu. Kot članarina določili sta se 2 kroni na leto. Na to je imel gosp. dr. E. Kramer jako zanimivo predavanje o delovanju kmetijskih od c. kr. ministrstva za kmetijstvo subvencioniranih poskuševališč na barju in o njih praktičnih uspehih. S tem zborovanjem je bila tudi zvezana mala, a jako lično vrejena razstava kmetijskih pridelkov imenovanih poskuševališč, katera je navzoče jako zanimala. Društvu je pristopilo že lepo število členov, in želeli mu je vsestransko podporo in najboljši uspeh.

Iz Rajhenburga se nam piše 12. t. m.: Sinoči smo imeli v naši župnijski cerkvi tatu. Baje se je dal zvečer zapreti vanjo ter ponoči šel na delo. Razbil je pušico, v katero se nabira za cerkvene potrebščine, in pobral iz nje neznatni drobiž. Na tabernakeljnu je razbil sv. razpelo, odprl šater ter razbil monstranco. Da je zlata ali srebrna bi jo bil pobasal — tako jo je pa ostavil. Tudi nekaj družih reči je razmetal po tleh. Potem je od znotraj siloma odprl vrata ter jo popihal. Sumi se, da je zločinec civilno opravljen, 24letni ptujec, kojega so v mraku videli v svetišču.

Samomor v zaporu. 53letni potepuh Franc Frisch, rodom s Štajerskega, se je obesil v Ložu, ker je bil radi tatvine in potepanja zaprt.

Tatvina v Rudniku. Dne 15. novembra ob 3. uri popoldne, ko ni bilo nikogar doma, je vlomil neznan tat v klet pri posestniku Juriju Nežmanu v Rudniku in iz kleti je prišel potem v sobo. V veži je vzel sekuro in ž njo odprl omaro, iz katere je vse pometal. Iskal je denarja, pa ga ni dobil. Odnesele je le pol hleba kruha.

Nesreča pri borbi z bikom. Iz Madrida poročajo, da so se pri borbi z bikom v Pedreguerju v pokrajini Alicante porušile klopi. Dvanajst oseb je bilo ubitih in 200 ranjenih.

Blagajnica ju je ubila. Iz Draždan poročajo: V banki Ed. Rockscha sta ključavničarski mojster Gigas in njegov pomočnik premikala veliko, težko blagajnico, ne da bi bila počakala delavcev, ki bi jima oskrbeli delo. Blagajnica je padla na mojstra in pomočnika in ju ubila. Ko so prišli delavci, so našli nesrečneža mrtva pod blagajnico.

Vihar na morju. V luki Honkong so bile radi groznega viharja poškodovane tri angleške ladje. Več kitajskih ladij se je potopilo. Utonilo je baje več sto oseb.

Bogata beračica. V Versaillesu je umrla 68letna beračica Marija Leret, ki je beračila pred cerkvami, na postajah in po cestah. V njeni siromašni sobi so našli denarja in vrednostnih papirjev za 160.000 frankov. Leret ima nekaj revnih sorodnikov, ki so njeni pravni dediči.

Duhovnik — požigalec. Radi požiga je bil Janez Irmer, redovnik babtist v Prenzlau, pred porotniki obsojen na 5 let ječe in na 5letno izgubo časti.

114 let stara ženica, Miezl Marija, je prišla te dni v graško bolnišnico. Rodila se je l. 1787 v Pürschlagu pri Brucku. Vse življenje je bila dekla. Oče ji je umrl 90 let star, mati pa 80 let stara. Ko so jo vprašali, ali je imela kaj otrok, je dejala, da ji je umrlo eno dete, ko je bilo staro 2 leti. A to je že bilo malone pred 100 leti.

Narodni boji v vojaški kaznilnici. Na potu iz Aten v luko stoji vojaška kaznilnica. Tam sta nastali med kaznenci dve stranki, ki sta se besno sovražili. Nedavno sta se stranki sprli na sprehodu. Dvajset kaznencev, vojakov iz Aten in Patrasa, je planilo pod vodstvom korporala Theodorakisa z noži, bodali in palicami na vojaka Stolichosa, ki je dobil takoj pomoč. V boju so bili Stolichos in trije tovariši ubiti in več vojakov ranjenih. Straža je skušala napraviti mir in red ter je metala na boreče kamenje. Končno je celo streljala. Prišli so na to še konjeniki in ves 7. pešpolk. Začelo se je streljanje na borilce, in v kratkem jih je padlo 30. A miru še ni bilo. Končno je vzelo vojaštvo kaznilnico z naskokom, rabilo puškina kopita in bajonet ter ranilo veliko število kaznencev. Dognalo se je, da je dal neki feldvebelj kaznencem skrivaj nože, da se je vršila potem pravcata bitka.

Smrtonosna zaušnica. 22. m. m. je dal v Bozenu znani pretepač kočijaž Pavel Stufener 18letnemu gostilničarskemu slugi Fridolinu Freindamtru tako zaušnico, da je sluga padel nezavesten in uro kasneje umrl. Dobil je klofuto brez najmanjšega povoda.

Dva predrzna zamorca begunca. V kaznilnici v Newyorku sta bila zaprta radi vlomov dva zamorca. Neka ženska jima je prinesla v ječo kolač, v katerem je bila skrita pila. S to sta prepilila železje na oknu. V zadnjem trenutku pa sta ju zalotila dva paznika. Zamorca sta enega ubila, drugega pa ranila. Potem sta napravila iz posteljne oprave vrvi, ki je bila 35 črevljev dolga. Vendar je bila še prekratka, da bi segla do tal. Na njej višeci zamorec se je začel zategadelj nihati sem ter tja tako dolgo, da se je mogel spustiti ter je priletel na 7 m oddaljeno plosko streho. To se mu je posrečilo in zamorec je ušel. Tovariš ga je hotel posnemati, toda vrvi se je že pri vrhu utrgala in padel je 54 črevljev globoko. Seveda se je ubil na mestu.

Loterijske srečke.

Gradeo, 10. novembra.	63, 85, 27, 54, 51.
Brno, 14. novembra.	85, 62, 83, 48, 37.
Dunaj, 10. novembra.	47, 21, 86, 52, 33.
Lino, 3. novembra.	80, 79, 68, 13, 66.
Praga, 7. novembra.	78, 27, 33, 31, 41.
Trst, 3. novembra.	79, 49, 45, 34, 15.

Odgovorni urednik dr. Ivan Tavčar.

Tržne cene v Ljubljani

10. novembra 1900.

	K	š		K	š
Pšenica, 100 kg	16	50	Špeh povejen, kgr.	1	44
Rež, "	14	50	Surovo maslo, "	1	90
Ječmen, "	13	—	Jajce, jedno	—	6
Oves, "	13	—	Mleko, liter	—	16
Ajda, "	15	60	Goveje meso kgr.	1	28
Proso, "	18	—	Telečje " "	1	20
Koruza, "	14	—	Svinjsko " "	1	40
Krompir, "	4	40	Koštrunovo " "	—	80
Leča, lit.	—	24	Piščanec	1	20
Grah, "	—	20	Golob	—	45
Fižol, "	—	16	Seno, 100 kilo	4	20
Maslo, kgr.	2	—	Slama, " "	3	60
Mast, "	1	40	Drva trda, kiftr. . . .	7	—
Špeh svež, "	1	36	" mehka, " "	5	—

„Ženi čast in spoštovanje“, pravi pesnik, ker ona skrbi za telesno in objednem za duševno blaginjo družine. Mož, ki se popolnoma posveti svojemu delu in poklicu, se seveda ne more brigati za to, kar pride za njegovo telesno hrano na mizo. Gospodinja je pa tudi težavno, vselej pravo zadeti; in njena odgovornost se pričinja pri jutranji kavi. Vsekako je torej splošno koristno, da se opozarja na sledeče: najizvrstnejša, zdravju koristna in najbolj prijetno okusna kava je splošno priznana bobova kava namešana s polovico Kathreiner-Kneippove sladne kave. Stotisočera izkušnja priporoča to najboljšo kavino primes, zlasti vsaki gospodnji in materi, ako hoče pripravljati res pristno domačo kavo, ki nam nudi poleg zaželjenega prijetnega okusa tudi mnogo redilnih snovij in krepil. Kathreiner-Kneippova sladna kava se dobi povsod, a pristna samo v znanih izvirnih zavitkih.

Glavna slovenska

hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
pisarna: **na Kongresnem trgu 14**

Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobredelnih, občekoristnih zavodov in vseh slovenskih društev, kakor tudi delavcev in poslov cele dežele se obrestujejo po 5 %.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Dr. M. Hudnik,
predsednik.

Poštna hranilnica ček. št. 849.086.

Telefon št. 135.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu

zraven rotovža

posluje nad 11 let in ima do sedaj hranilnih vlog uže blizo

15 milijonov kron,

katere obrestuje po 4 odst. brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz lastnega plačuje; nevdignjene obresti pa pripisuje vsacega pol leta h kapitalu. Mesto ljubljansko je kot ustanovitelj porok za vse pri tej hranilnici vložene denarje z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Poleg te varnosti nabira mestna hranilnica ljubljanska iz vsakoletnega dobička tudi rezervni zaklad, ki znaša sedaj nad **K 250.000.**

Ker je torej taka varnost za hranilne vloge nedvomljivo popolna in se vsled tega vložniku ni nikoli treba bati, da bi kaj izgubil, pričakovati je od vseh slovenskih rodoljubov, da vlagajo svoj denar pri mestni hranilnici ljubljanski.

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

Proda se

lepo posestvo v Poljanah nad Škofjokoloko

obstoječe iz velike zidane hiše z gospodarskim poslopjem, ležeče sredi vasi ob okrajni cesti in pripravno za vsako obrt in kupdijo ter 10.499 m² lepih njiv, 9618 m² travnikov, 3003 m² pašnikov in 20.871 m² zaraščenega gozda.

Ponudbe sprejema in nadaljna pojasnila daje: dr. Karol Triller, advokat v Ljubljani, Kolodvorske ulice, hotel Štrukelj.

« Dobiva se povsod. »

Genjena . . . . .

. . . . . gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, to je cikorija ali:

« Dobiva se povsod. »

KAVA
DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA
Ivarina je najboljša cikorija.

ZALOGA PRI IV. JEBAČINU
LJUBLJANI.